

Yenilikçi Okul Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yenilikçi Okul Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33229>

Özet

Yenilikçi Okul Ölçeği, okulların yenilikçilik düzeylerini ve bu yenilikçiliği etkileyen temel örgütsel faktörleri ölçmek amacıyla 2016 yılında **Hüseyin Aslan** ve Fatih Kesik tarafından geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Ölçek, özellikle eğitim yönetimi alanında, okulların deyim ve gelişim potansiyellerini sistematik bir şekilde değerlendirmeye olanak tanır.

19 maddeden oluşan bu ölçek, üç ana alt boyutta yapılandırılmıştır: **Yönetimsel Destek**, **Yenilikçi Atmosfer** ve **Örgütsel Engeller**. Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları, üç boyutlu modelin kabul edilebilir düzeyde uyum sağladığını ve yüksek iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermiştir. Ölçek, eğitim kurumlarının kurumsal gelişim stratejilerini belirlemede önemli bir araç olarak kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yenilik, Okul Yönetimi, Örgütsel İnovasyon, Eğitim Yönetimi, Ölçek Geliştirme, Likert Ölçeği, Örgütsel Engeller

Yazarlar

Hüseyin Aslan, Fatih Kesik

Amaç

Yenilikçi Okul Ölçeği'nin temel amacı, eğitim kurumlarının yenilikçi davranışları ne ölçüde desteklediğini, teşvik ettiğini ve uyguladığını belirlemektir. Ölçek, okul personelinin algıladığı yenilik ortamını ve bu ortamın önündeki potansiyel örgütsel engelleri nicel olarak ölçmeye odaklanmıştır.

Ölçek, yöneticilerin yenilik süreçlerine sağladığı desteği, okuldaki genel yenilikçi kültürü (atmosferi) ve yeniliklerin uygulanmasını zorlaştıran bürokratik veya yapısal kısıtlamaları ayrı ayrı değerlendirerek, okul gelişimine yönelik hedef odaklı müdahale stratejileri geliştirmeye yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Yapı

Ölçek, okullardaki **kurumsal yenilikçilik** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, birbirini tamamlayan ancak faktör analiziyle ayrılmaz üç temel alt boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar, okuldaki yenilik döngüsünün farklı aşamalarını temsil etmektedir.

Ölçeğin ölçtüğü üç temel yapıları şunlardır:

Yönetmel Destek: Okul yönetiminin yenilikçi fikirleri ne kadar tevik etti?i, kaynak sa?lad??? ve personeli risk almaya özendirdi?i alg?s?n? ölçer.

Yenilikçi Atmosfer: Okulun genel kültürü, çal??anlar?n yarat?c?l??a ve denemeye ne kadar aç?k oldu?unu, fikir payla??m?n?n ne kadar kolay oldu?unu ölçer.

Örgütsel Engeller: Yeniliklerin uygulanmas? s?ras?nda kar??la??lan bürokratik, yap?sal veya kültürel k?s?tlamalar? ve zorluklar? ölçer. Bu boyut, yenilikçili?i yava?latan veya durduran faktörleri belirler.

Geçerlik

Yenilikçi Okul Ölçeği'nin yap?sal geçerli?ini test etmek amac?yla do?rulay?c? faktör analizi (DFA) gerçekte?tirilmi?tir. Analiz sonucunda, ölçeğin önerilen üç boyutlu modelinin verilerle uyumu incelenmi? ve hesaplanan uyum indeksi de?erlerinin literatürde kabul edilebilir düzeyde oldu?u tespit edilmi?tir.

Maddelerin faktörlere yüklenme de?erleri (faktör yükleri), .52 ile .86 gibi yüksek bir aral?ta de?irmektedir. Bu durum, her bir maddenin ilgili alt boyutu temsil etme gücünün yüksek oldu?unu ve ölçeğin yap?sal geçerli?inin sa?land???n? göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik çal??malar?, iç tutarlı?k (Cronbach Alfa katsay?s?) hesaplamalar? üzerinden yürütülmü?tür. Ölçeğin alt boyutlar?na ili?kin iç tutarlı?k katsay?lar? .79 (Örgütsel Engeller) ile .91 (Yönetmel Destek) aras?nda de?irmektedir.

Bu katsay?lar, ölçeğin alt boyutlar?n?n son derece güvenilir oldu?unu ve maddelerin ayrı yap?y? ölçme konusunda tutarlı? oldu?unu göstermektedir. Ayrıca, ölçeğin toplam puan?na ili?kin iç tutarlı?k katsay?s? (toplam puan korelasyon katsay?s?) .85 olarak hesaplanm??t?r, bu da ölçeğin bütün olarak yüksek düzeyde güvenirli?e sahip oldu?unu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, 19 maddelik nihai formun üç faktörlü yap?s?n?n uyumu faktör analizi ile test edilmi?tir. Bu analiz, ölçeğin teorik çerçevesini destekleyen ve amaca uygun bir yap? sergileyen üç ba??ms?z alt boyutun varlı??n? do?ulam??t?r: Yönetmel Destek, Yenilikçi Atmosfer ve Örgütsel Engeller.

Faktör analizi sonuçlar?, maddelerin ilgili faktörlere güçlü yüklenmeler gösterdi?ini ortaya koymu?tur. Bu üç faktörlü yap?, okullardaki yenilikçilik kavram?n?n multidisipliner yap?s?n?n ba?ar?yla temsil etmektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Öz Bildirim Ölçeği

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitim Kurumu Personeli (Öğretmenler, Yöneticiler, Diğer Çalışanlar)

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışan Nüfus)

Popülasyon Detayları: Çalışma, eğitim kurumlarında görev yapan öğretmen ve yöneticiler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Popülasyon, okuldaki yenilik süreçlerini birinci elden deneyimleyen kişileri kapsamaktadır.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Ölçeği kullanılmıştır (1= Hiçbir zaman - 5= Her zaman). Yüksek puanlar, ilgili boyutta (Yönetimsel Destek ve Yenilikçi Atmosfer) olumlu algıyı; Örgütsel Engeller boyutunda ise yüksek engellerin varlığını işaret eder.

Anahtar Kelimeler

Eğitimde Yenilik, Okul İklimi, Yönetimsel Liderlik, Geçerlik, Güvenilirlik, Kurumsal Gelişim, Eğitim Yönetimi

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değil.

Bağlantı Kurulu E-posta Adresleri: Sorumlu yazar için: huseyarslan@yahoo.com

Yazın Adresi: Yazın adresi kaynakta belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yayıncılığı

Ölçek, 2016 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar (Hüseyin Aslan) ile iletişime geçilmesi önerilir. Akademik araştırmalarda kullanımı genellikle ücretsiz olsa da, telif hakları ve izinler için yazarların güncel politikaları esas alınmalıdır.

Makalenin orijinal PDF'i ve yayımlandığı dergi bağlantısı aşağıda sunulmuştur:

Makale Linki: kuey.net

Orijinal PDF indirilebilir: yenilikci-okul-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Aslan, H. ve Kesik, F. (2016). Yenilikçi okul ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 22(4), 463-482. doi: 10.14527/kuey.2016.018

Yenilikçi Okul Ölçeği Maddeleri

Ölçek, toplam 19 maddeden ve üç alt boyuttan oluşmaktadır.

Yönetsel Destek (7 madde): Bu alt boyut, yöneticilerin yenilikçi faaliyetlere sağladıkları teşvik ve kaynakları içerir.

Yenilikçi Atmosfer (6 madde): Bu alt boyut, okulun genel yaratıcılık ve yenilikçi kültüre ne kadar açık olduğunu ifade eder.

Örgütsel Engeller (6 madde): Bu alt boyut, yeniliklerin uygulanması önündeki yapısal ve bürokratik engelleri ifade eder.